

TEMEL MOLEKÜLER BİYOLOJİ

Editör
Adem KARA

© Copyright 2023

Bu kitabın, basım, yayın ve satış hakları Akademisyen Kitabevi AŞ'ye aittir. Anılan kuruluşun izni alınmadan kitabın tümü ya da bölümleri mekanik, elektronik, fotokopi, manyetik kayıt ve/veya başka yöntemlerle çoğaltılamaz, basılamaz, dağıtılamaz. Tablo, şekil ve grafikler izin alınmadan, ticari amaçlı kullanılamaz. Bu kitap T.C. Kültür Bakanlığı bandrolü ile satılmaktadır.

ISBN 978-625-399-319-1
Sayfa ve Kapak Tasarımı Akademisyen Dizgi Ünitesi

Kitap Adı Temel Moleküler Biyoloji
Yayıncı Sertifika No 47518

Editör Adem KARA
ORCID iD: 0000-0002-5766-6116
Baskı ve Cilt Göktuğ Ofset

Yayın Koordinatörü Yasin DİLMEN
Bisac Code SCI049000

DOI 10.37609/akya.2750

Kütüphane Kimlik Kartı

Temel Moleküler Biyoloji / editör : Adem Kara.
Ankara : Akademisyen Yayınevi Kitabevi, 2023.
448 s. : rnk. res, tablo, şekil ; 160x235 mm.
Kaynakça ve İndeks var.
ISBN 9786253993191
1. Moleküler Biyoloji.

UYARI

Bu üründe yer alan bilgiler sadece lisanslı tıbbi çalışanlar için kaynak olarak sunulmuştur. Herhangi bir konuda profesyonel tıbbi danışmanlık veya tıbbi tanı amacıyla kullanılmamalıdır. Akademisyen Kitabevi ve alıcı arasında herhangi bir şekilde doktor-hasta, terapist-hasta ve/veya başka bir sağlık sunum hizmeti ilişkisi oluşturmaz. Bu ürün profesyonel tıbbi kararların eşleniği veya yedeği değildir. Akademisyen Kitabevi ve bağlı şirketleri, yazarları, katılımcıları, partnerleri ve sponsorları ürün bilgilerine dayalı olarak yapılan bütün uygulamalardan doğan, insanlarda ve cihazlarda yaralanma ve/veya hasarlardan sorumlu değildir.

İlaçların veya başka kimyasalların reçete edildiği durumlarda, tavsiye edilen dozunu, ilacın uygulanacak süresi, yöntemi ve kontraendikasyonlarını belirlemek için, okuyucuya üretici tarafından her ilaca dair sunulan güncel ürün bilgisini kontrol etmesi tavsiye edilmektedir. Dozun ve hasta için en uygun tedavinin belirlenmesi, tedavi eden hekimin hastaya dair bilgi ve tecrübelerine dayanak oluşturması, hekimin kendi sorumluluğundadır.

Akademisyen Kitabevi, üçüncü bir taraf tarafından yapılan ürüne dair değişiklikler, tekrar paketlemeler ve özelleştirmelerden sorumlu değildir.

GENEL DAĞITIM

Akademisyen Kitabevi AŞ

Halk Sokak 5 / A Yenışehir / Ankara
Tel: 0312 431 16 33
siparis@akademisyen.com

www.akademisyen.com

ÖNSÖZ

Kitabımız; günümüzde tıp ve yaşam bilimlerinin mihenk taşı olan Moleküler Biyoloji'nin kapsadığı ve öğrenilmesi kompleks olan konularını, bu bilim alanı sınırları içerisinde, bu kitaptan faydalanacak olanlara bol görseller sunarak daha kolay bir anlatım sağlamayı hedeflemiştir. Temel Moleküler Biyoloji Kitabı, Biyolojik ve Tıp bilimlerinde Lisans ve Lisansüstü eğitim alan öğrenciler ile yine bu alanda akademik kadrolarda yer alan bilim insanlarının faydalanacağı özgün ve rehber edinilecek bir kitaptır. Kitap bölümlerinde bir ya da birden fazla kavram şemaları mevcuttur. Bu şemalar; kitap metni içerisinde yer alan kolaylaştırıcı, eğitim süresince ileriki derslerde konuları kolay hatırlatıcı, konular arası ilişkilendirici özellikte olmaları sebebiyle büyük önem taşımaktadır.

Bu baskının hazırlanma aşaması, alanında uzman çok sayıda değerli bilim insanlarının gayretleri ve emekleri ile gerçekleştirilmiştir. Kitabımızda emeği geçen bu değerli bilim insanlarına şahsım ve bilim dünyası adına müteşekkirim. Bu kitabın size ulaşmasında katkıda bulunan değerli Erzurum Teknik Üniversitesi Fen Fakültesi Moleküler Biyoloji ve Genetik Bölümü Akademik Personeline, kitabın dizgi ve baskı aşamasında bilgi ve tecrübeleriyle destek sağlayan Akademisyen Yayınevi çalışanlarına ve her daim desteğini esirgemeyen aileme teşekkür ederim.

İÇİNDEKİLER

Bölüm 1	Hücreler ve Organizmalar ..... 1 <i>Ümit İNCEKARA</i>
Bölüm 2	Nükleik Asitler..... 27 <i>Mesut TAŞKIN</i>
Bölüm 3	Genler ve Genomlar ..... 59 <i>Adem KARA</i> <i>Erkan KARATAŞ</i>
Bölüm 4	Proteinlerin Yapısı ve İşlevi ..... 109 <i>Seçkin ÖZKANLAR</i>
Bölüm 5	DNA Replikasyonu..... 127 <i>Özlem ÖZDEMİR TOZLU</i>
Bölüm 6	Mutasyonlar ..... 143 <i>Adem KARA</i> <i>Halime TOPAL KIZILOĞLU</i>
Bölüm 7	Homolog Rekombinasyon ve DNA Tamir Mekanizmaları..... 165 <i>Hasan Onur ÇAĞLAR</i>
Bölüm 8	Transkripsiyon ..... 191 <i>Mehmet Enes ARSLAN</i>
Bölüm 9	Ökaryotik ve Prokaryotik Canlılarda RNA'ların İşlenme Mekanizmaları..... 207 <i>Fatma ŞANLI</i> <i>Ömer Faruk KARATAŞ</i>

Bölüm 10	Kodlamayan RNA'lar.....	235
	<i>Abdullah AYDIN</i>	
	<i>Ömer Faruk KARATAŞ</i>	
Bölüm 11	Protein Sentezi (Translasyon Mekanizması).....	255
	<i>Abdullah KARADAĞ</i>	
	<i>Ebubekir DİRİCAN</i>	
Bölüm 12	Bakteri GenetiĐi.....	271
	<i>Ayşenur YAZICI</i>	
Bölüm 13	Nükleik Asitlerin İzolasyonu, Saflaştırılması, Analizi ve Hibridizasyonu.....	287
	<i>İsmail BEZİRGANOĞLU</i>	
	<i>Merve ŞİMŞEK GEYİK</i>	
Bölüm 14	Rekombinant DNA Teknolojisi.....	313
	<i>İsmail BEZİRGANOĞLU</i>	
	<i>Büşra YAZICILAR</i>	
Bölüm 15	BiyoinformatiĐe Giriş.....	341
	<i>Selman MUSLU</i>	
	<i>Murat TURAN</i>	
	<i>Emre İLHAN</i>	
Bölüm 16	Genomik ve Proteomik.....	365
	<i>Gözde Büşra EROĞLU</i>	
Bölüm 17	RNA Dizileme (Transkriptom).....	389
	<i>Ayşe Gül KASAPOĞLU</i>	
	<i>Emre İLHAN</i>	
	<i>Murat TURAN</i>	
Bölüm 18	Hücre İçi Sinyal İletimi.....	415
	<i>Hasan Onur ÇAĞLAR</i>	

YAZARLAR

Prof. Dr. Ümit İNCEKARA

Atatürk Üniversitesi, Fen Fakültesi,
Biyoloji Bölümü

Prof. Dr. Adem KARA

Erzurum Teknik Üniversitesi, Fen
Fakültesi, Moleküler Biyoloji ve Genetik
Bölümü

Prof. Dr. Mesut TAŞKIN

Atatürk Üniversitesi, Fen Fakültesi,
Moleküler Biyoloji ve Genetik Bölümü

Doç. Dr. İsmail BEZİRGANOĞLU

Erzurum Teknik Üniversitesi, Fen
Fakültesi, Moleküler Biyoloji ve Genetik
Bölümü

Doç. Dr. Ebubekir DİRİCAN

Bilecik Şeyh Edebali Üniversitesi, Tıp
Fakültesi, Temel Tıp Bilimleri, Tıbbi
Biyoloji AD.

Doç. Dr. Emre İLHAN

Erzurum Teknik Üniversitesi, Fen
Fakültesi, Moleküler Biyoloji ve Genetik
Bölümü

Doç. Dr. Ömer Faruk KARATAŞ

Erzurum Teknik Üniversitesi, Fen
Fakültesi, Moleküler Biyoloji ve Genetik
Bölümü

Doç. Dr. Seçkin ÖZKANLAR

Atatürk Üniversitesi, Veteriner Fakültesi,
Biyokimya AD.

Doç. Dr. Mehmet Enes ARSLAN

Erzurum Teknik Üniversitesi, Fen
Fakültesi, Moleküler Biyoloji ve Genetik
Bölümü

Dr. Öğr. Üyesi Hasan Onur ÇAĞLAR

Erzurum Teknik Üniversitesi, Fen
Fakültesi, Moleküler Biyoloji ve Genetik
Bölümü

Dr. Öğr. Üyesi Gözde Büşra EROĞLU

Erzurum Teknik Üniversitesi, Fen
Fakültesi, Moleküler Biyoloji ve Genetik
Bölümü

Dr. Öğr. Üyesi Abdullah KARADAĞ

Adıyaman Üniversitesi, Tıp Fakültesi,
Tıbbi Fizyoloji AD.

Dr. Öğr. Üyesi Özlem ÖZDEMİR TOZLU

Erzurum Teknik Üniversitesi, Fen
Fakültesi, Moleküler Biyoloji ve Genetik
Bölümü

Dr. Öğr. Üyesi Murat TURAN

Erzurum Teknik Üniversitesi, Fen
Fakültesi, Moleküler Biyoloji ve Genetik
Bölümü

Dr. Öğr. Üyesi Ayşenur YAZICI

Erzurum Teknik Üniversitesi, Fen
Fakültesi, Moleküler Biyoloji ve Genetik
Bölümü

Arş. Gör. Abdulmelik AYTATLI

Erzurum Teknik Üniversitesi, Fen
Fakültesi, Moleküler Biyoloji ve Genetik
Bölümü

Arş. Gör. Erkan KARATAŞ

Erzurum Teknik Üniversitesi, Fen
Fakültesi, Moleküler Biyoloji ve Genetik
Bölümü

Arş. Gör. Ayşe Gül KASAPOĞLU

Erzurum Teknik Üniversitesi, Fen
Fakültesi, Moleküler Biyoloji ve Genetik
Bölümü

Dr. Selman MUSLU

Erzurum Teknik Üniversitesi, Fen
Fakültesi, Moleküler Biyoloji ve Genetik
Bölümü

Dr. Büşra YAZICILAR

Erzurum Teknik Üniversitesi

Dr. Fatma ŞANLI

Erzurum Teknik Üniversitesi

Dr. Merve ŞİMŞEK GEYİK

Erzurum Teknik Üniversitesi

**Doktora Öğrencisi Halime TOPAL
KIZILOĞLU**

Erzurum Teknik Üniversitesi